

yapım ihale işinde hatalı ve
eksik yapılan işlerin
bedellerinin yükleniciye
ödenmesi sonucu iş artışı ile
eksilişlerine konu olan
imalatların miktarlarının
hatalı hesaplanması sonucu
yükleniciye genel toplamda
*TL fazla ödemede bulunduğu
hk

Kamu İdaresi Türü	Belediyeler ve Bağlı İdareler
Yılı	2020
Dairesi	4
Karar No	283
İlam No	51
Tutanak Tarihi	29.3.2022
Kararın Konusu	İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

İŞ ARTIŞ VE EKSİLİŞİ

... Yapım İşinde, bazı imalatların projesine uygun yapılmamasına rağmen, bu imalatlara ilişkin ödemelerde kesinti yapılmaması ve iş artış/eksilişlerinde imalat

miktarlarının hatalı hesaplanması sonucunda kamu zararına neden olduğu hususunun sorgu konusu edildiği görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre sözleşmeye bağlanan yapım işlerinin yürütülmesinde uygulanacak genel esaslar Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin ekinde bulunan Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde belirlenmiştir.

Adı geçen şartnamenin "Projelerin Uygulanması" başlıklı 12 nci maddesinde;

"Sözleşme konusu işler, idare tarafından yükleniciye verilen veya yüklenici tarafından hazırlanıp idarece onaylanan uygulama projelerine uygun olarak yapılır. "

Hükmü yer almaktadır.

Yine aynı Şartname'nin "Sözleşme ve eklerine uymayan işler" başlıklı 23 üncü maddesinde;

"Yüklenici projelerde kendiliğinden hiç bir değişiklik yapamaz. Proje ve şartnamelere uymayan, eksik ve kusurlu oldukları tespit edilen işleri yüklenici, yapı denetim görevlisinin talimatı ile belirlenen süre içinde bedelsiz olarak değiştirmek veya yıkip yeniden yapmak zorundadır. Bundan dolayı bir gecikme olursa sorumluluğu yükleniciye aittir. Bununla birlikte, yüklenici tarafından proje ve şartnameden farklı olarak yapılmış olan işlerin, fen ve sanat kurallarına ve istenen özelliklere uygun oldukları idarece tespit edilirse, bu işler yeni durumları ile de kabul edilebilir. Ancak bu takdirde yüklenici, daha büyük boyutta veya fazla miktarda malzeme kullandığını ve daha fazla emek harcadığını öne sürerek fazla bedel isteyemez. Bu gibi hallerde hakediş raporlarına, proje ve şartnamelerde gösterilen veya yazılı talimatla bildirilen boyutlara göre hesaplanmış miktarlar yazılır. Bu şekilde yapılan işlerin boyutları, emeğin değeri ve malzemesi daha az ise bedeli de ona göre ödenir."

Hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, yüklenici yapım işini uygulama projesine uygun olarak yapmakla mükelleftir. Bununla birlikte, yüklenici tarafından projesinden farklı olarak yapılmış işlerin uygun olduğu idare tarafından tespit edilirse, bu işlerin yeni durumları ile de kabul edilmesi mümkündür. Ancak bu şekilde yapılan işlerin boyutları, emeğin değeri ve malzemesi daha az ise bedeli de buna göre ödenecektir. Başka deyişle, projesinden farklı olarak yapılan ve idare tarafından kabul edilen bir imalatın bedeli, projesine göre yapılması gereken imalat bedelinden düşükse daha düşük bedelli imalatlar hakedişe dâhil edilerek ödeme yapılacaktır.

Ancak Rapor kapsamında yer alan bilgi ve belge ile eklerin incelenmesinden;

Yüklenici “...” ile 25.05.2017 tarihinde TL bedelle sözleşmesi imzalanan “... Yapım İşi”nde, yüklenici tarafından projede yer alan; KGM/16.142/K-H Poz No’lu “Prekast Kaide Yapılması” 15.540.1304 Poz No’lu “Prekast Üzeri Dış Cephe Boyası”, 15.540.1304 Poz No’lu “Prekast Üzeri Dış Cephe Boyası”, 15.535,1017 Poz No’lu “Alüminyum Asma Tavan”, 15.380.1056 Poz No’lu “Seramik Duvar Kaplaması” ve 15.530.1138 Poz No’lu “Alçıpan Asma Tavan” iş kalemleri yerine 77.105.1001 Poz No’lu “Aliminyum Kompozit Kaide”, 15.280.1001 Poz No’lu “Kaba Sıva Üzeri Alçı Sıva”, 15.280.1006 Poz No’lu “Saten Alçı Yapılması”, 15.540.1223 Poz No’lu “İki kat Antibakteriyel Yapılması” ve 15.375.1054 Poz No’lu “Seramik Döşeme Yapılması” imalatlarının yapıldığı,

Projesine göre yapılması gereken imalatlar için TL bedel tespit edilmişken, fiilen yapılan imalatların TL tutarında olduğu,

Söz konusu eksik imalatlar için yükleniciden herhangi bir

kesinti yapılmadığı, dolayısıyla sözleşme bedelinden TL düşülmesi gerekmekte iken, kesinti yapılmaması nedeniyle yükleniciye KDV dahilTL fazla ödemede bulunduğu,

Tespit edilmiştir.

Yine, söz konusu Şartname'nin "Sözleşme kapsamında yaptırılabilir ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi" başlıklı 21 inci maddesinde;

"(1) Yapım sözleşmelerinde, öngörülemez durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan işin;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir."

Denilmektedir.

Buna göre göre, yapım sözleşmelerinde, öngörülmez durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, belli şartlar altında iş artışı yapılabilecektir. Yapılan iş artış bedelinin hangi usul ve esaslar çerçevesinde belirlenmesi gerektiği ise Şartname'nin "Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22 nci madde hükmünde düzenlenmiştir.

Özetle, Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 21 inci madde hükmüne göre yapım sözleşmelerinde öngörülmez durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, iş artış bedelinin adı geçen Şartname'nin 22 nci maddesinde

belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde belirlenmesi, yapım işinin uygulama projesinde veya şartnamesinde bulunan bir imalatın yapımından vazgeçilmesi halinde ise iş artış bedelinin tespit edilmesinde uygulanan yöntemin sözleşme bedelinden düşülecek tutarların bulunmasında da uygulanması gerekmektedir.

Ancak Rapor kapsamında yer alan bilgi ve belge ile eklerin incelenmesinden;

İşin uygulama projesinde bulunan bazı imalatlardan çeşitli sebeplerle vazgeçilerek bunların yerine başka imalatların yapılmasına karar verildiği, daha sonra bu değişiklikler için "Mukayese Keşif Cetveli" hazırlandığı, bahsi geçen cetvelde bulunan imalat miktarlarının ve birim fiyatlarının çarpılarak artan ve eksilen imalatların bedellerinin tespit edildiği, bu tespit esas alınarak yapılan hesaplama sonucunda yükleniciye ödeme yapıldığı,

Yapılan fiziki denetim sonucunda "Mukayese Keşif Cetvelinde" yer alan imalatlardan; ÖzeI-09 Poz Nolu "Prekast Kaplaması Yapılması", Özel-09/A Poz No'lu "Kompozit Kaplaması Yapılması", Özel-14 Poz No'lu "90x90x3 Beyaz Mermer Kaplama", Özel-15 Poz No'lu "30x90x3 Beyaz Mermer Kaplama", Özel-16 Poz No'lu "15x90x3 Siyah Mermer Kaplama", Özel-14/A Poz No'lu "60x60x2 Beyaz Mermer Kaplama", Özel-15/A Poz No'lu "30x90x2 Beyaz Mermer Kaplama", Özel-16ZA Poz No'lu "30x90x2 Siyah Mermer Kaplama" Özel-19 Poz No'lu "Özel Ebatla Marmara Pijama" ve Özel-20 Poz No'lu "30x90x2 Bej Mermer" imalatlarından bazılarının imalat miktarının fazla, bazılarının ise eksik hesaplandığının anlaşıldığı,

Bunun üzerine, fiziki denetim ile iş artışı ve eksilişine konu olan imalatların gerçek miktarlarının projesinden ve imalatın yapıldığı mahallerden ölçülerek gerçek miktarlar üzerinden yeni bir hesaplama yapılması gerektiğinin doğduğu,

Yeni hesaplama sonucunda yükleniciye ödenen hakediş

bedelinden eksik kesinti yapıldığının tespit edildiği,

Bu durumun, sözleşme bedelinin hatalı olarak artmasına, dolayısıyla fazla ödemede bulunulmasına neden olduğu, hakediş tutarından TL düşülmesi gerekmekte iken ... TL düşülmesi sonucunda yükleniciye KDV dahil TL fazla ödemede bulunulduğu,

Görölmüştür.

Dolayısıyla söz konusu yapım işinde hatalı ve eksik yapılan işlerin bedellerinin yükleniciye ödenmesi sonucu TL, iş artışı ile eksilişlerine konu olan imalatların miktarlarının hatalı hesaplanması sonucunda olmak üzere yükleniciye genel toplamda TL fazla ödemede bulunulduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen gerekçelerle her ne kadar hatalı ve eksik yapılan işlerin bedellerinin yükleniciye ödenmesi ve iş artışı ile eksilişlerine konu olan imalatların miktarlarının hatalı hesaplanması sonucu TL kamu zararına neden olduğu anlaşılmış ise de kamu zararı tutarı olan TL'nin, no.lu muhasebe işlem fişi ile tahsil edildiği göröldüğünden sorgu konusu husus hakkında ilişilecek husus kalmadığına ve tahsilatın ilama dercine,

Sayıştay Kanununun 55'inci maddesi uyarınca İşbu İlâmın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere,

Oy birliğiyle, karar verildi.